

Tautosakos darbų 51-asis tomas skiriamas bendruomenės ryšių, šeimos, tradicinio vaikų ugdymo temoms.

Pirmuosiuose dviejuose straipsniuose išsamiai tiriama vaišinimosi vynu ir midumi istorinė perspektyva. Istorikas Rimvydas Laužikas atskleidžia Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje XVII–XVIII a. gyvavusio bajoriškojo papročio gerti iš vienos taurės ištakas, kaitą ir reikšmę to meto žmonių socialumui. Daiva Vaitkevičienė, remdamasi istorijos, etnografijos ir tautosakos šaltiniais, analizuoja bičiulystės, midaus gaminimo ir vartojimo tradicijas, o bičiulių bendrijų socialinį modelį įžvelgia ir XII a. politinio elito elgsenoje.

Kiti keturi straipsniai skirti šeiminių ryšių refleksijoms lietuvių kultūroje, tautosakoje, literatūroje ir gyvenimo pasakojimuose. Vykintas Vaitkevičius pristato ir bendrina savo pastarųjų metų lauko tyrimus apie vienoje lietuvių šeimoje puoselėjamus bitininkavimo papročius, šeimyninės bitininkystės sąsajas su laimės samprata, tradicinėje pasaulėžiūroje sujungiamas gamtiškąsias ir etines plotmes. Ramunė Bleizgienė, laikydamasi antropologės Michelle's Z. Rosaldo modernios nuostatos, kad jausmai yra svarbi socialinių ryšių dalis, suformuota konkrečios kultūros pasaulio sampratos, nagrinėja pasaulio ir asmens jausminius ryšius Žemaitės kūryboje, aktualina jausminio ir pasaulėžiūrinio santykio su pasauliu ir kitu žmogumi sąsajas. Vita Ivanauskaitė-Šeibutienė pristato folklorinius sapnų naratyvus apie mirusius šeimos ir giminės artimuosius, ryškina juose atspindimą bendruomeninę patirtį ir kultūrinius stereotipus. Skyrius baigiamas profesorės Viktorijos Daujotytės-Pakerienės pranešimo tekstu, skaitytu Prigimtinės kultūros instituto rengtame seminare. Jame aptariama savumo, savasties refleksija prigimtinio bendrumo ryšiuose.

Šeimos ir giminystės tautosakinėms refleksijoms skirtas Bronės Stundžienės straipsnis. Jame gilinamasi, kokie šeimos gyvenimo aspektai svarbūs dainų poetiniam diskursui, kiek čia lemia ritualinis tekstų pobūdis bei kintanti paprotinė teisė.

Trys straipsniai skirti vaikų ugdymo aspektams tradicinėje lietuvių kultūroje. Rasa Kašėtienė apžvelgia liaudies pedagogikos atspindžius lietuvių patarlėse, priežodžiuose ir situaciniuose posakiuose, ryškina jų vertybinę skalę. Vita Džekčioriūtė-Medeišienė tiria vaikų gąsdinimus kaip specifinę tradicinę vaikų auklėjimo priemonę, aprašo šio žanro mitinius aspektus ir pateikia savitą klasifikaciją. Giedrė Bufienė apžvelgia vaikų mąstymo tyrimus XX a. ir atskleidžia, kokios svarbios buvę

tradicinės patarlės, religiniai teiginiai; iliustruojant Liisos Granbom-Herranen tyrimą pateikiama ir lietuviškos medžiagos.

Sukakčių skyrelyje spausdinamas pokalbis su ilgamečiais Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto darbuotojais – akademiku profesoriumi Leonardu Sauka ir daktaru Konstantu Aleksynu. Juos kalbino Jurga Sadauskienė.

Recenzijų skyrelyje su neseniai išėjusia situacinių posakių knyga, parengta paremiologų Lilijos Kudirkienės ir Rasos Kašėtienės, Vilką minim, vilkas čia skaitytojus supažindina kalbininkė Birutė Jasiūnaitė. Folkloristė Jūratė Šlekonytė rašo apie Suomų mokslo ir literatūros akademijos išleistą profesorės Bronislavos Kerbelytės veikalą *The Structural-Semantic Types of Lithuanian Folk Tales*. Istorikas Rokas Sinkevičius aptaria, pateikdamas ir vertingų kritinių pastabų, baltarusio Cimafejaus Avilino knygą *Паміж небам і зямлём: этнаастраномія*, kuri pernai buvo pristatyta Vilniuje, Europos humanitariniame universitete.

Kronika supažindina su pirmojo pusmečio folkloristams aktualiais renginiais.